

Beredskap och säkerhet

2014-10-16

FRÅGOR OCH SVAR

Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om elberedskap (SvKFS 2013:2)

Anmälningsskyldighet

Fråga

När ska en anmälan om en anläggning som är av väsentlig betydelse för elförsörjningen i Sverige eller inom annan ort eller ett område uppförs, byggs om eller på annat sätt ändras, tillställas elberedskapsmyndigheten?

Svar

Innan en anläggning som är av väsentlig betydelse för elförsörjningen i Sverige, enskild ort eller område uppförs, byggs om eller på annat sätt ändras skall anmälan göras till elberedskapsmyndigheten för prövning. Syftet med denna anmälan är att elberedskapsmyndigheten ska kunna bedöma om åtgärden medför några men för elberedskapen eller annan samhällsviktig verksamhet. Om elberedskapsmyndigheten så beslutar kan företaget åläggas att vidta beredskapsåtgärder.

Arbetet med uppförandet eller ombyggnaden av anläggningen får inte påbörjas innan Svenska kraftnät har beslutat i frågan. För att inte försena eller försvåra uppförandet eller ombyggnaden bör företaget därför anmäla detta så snart beslut tagits i frågan.

Fråga

Vad menas med ”..., byggs om eller på annat sätt ändras...”?

Svar

Med ”byggs om eller på annat sätt ändras” menas förändringar i funktionen:

- i anläggningar som har delgetts tidigare beslut om finansiering med elberedningsmedel ska alla ändringar anmälas. i elnät och anläggningar där redundansen kan påverkas i det egna elsystemet eller kopplingen till ovan- eller underliggande elsystem,
- som kan påverka robustheten vid en svår påfrestning inom elförsörjningen,
- i delar av verksamhet/anläggningsdel där risker är kända i risk- och sårbarhetsanalyser (ex. de som lämnas till EI),
- där rekommendationer finns i befintliga vägledningar (Vägledning fysiskt grundskydd, Vägledning el- och teletekniskt utförande i elnät m.fl) som tagits fram av Svenska kraftnät och Svensk Energi.

Anmälningssplikten gäller alla förändringar för anläggningar nämnda i föreskrifterna, även positiva där nätet stärks, eftersom bedömningar kan göras för skäl att förstärka ytterligare.

Fråga

Vilket underlag och på vilken detaljnivå ska en anmälan om en anläggning som är av väsentlig betydelse för elförsörjningen i Sverige eller inom annan ort eller ett område uppföras, byggs om eller på annat sätt ändras, innehålla?

Svar

Anmälan ska normalt ske med blankett ”Anmälan om förändring i elförsörjningen”. Detaljeringsnivån är avhängig av vilket underlag som finns tillgängligt vid anmälningstillfället. Dock underlättas handläggningen av ärendet om en bra beskrivning av den aktuella förändringen och aktuellt underlag bifogas. Behöver myndigheten ytterligare underlag för sitt beslutsfattande kontaktas uppgiftslämnaren.

Fråga

Vad blir konsekvenserna om vi inte anmäler en förändring enligt anmälningsskyldigheten?

Svar

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet inte fullgör anmälningsskyldigheten döms, enligt 18 § Elberedskapslag (1997:288), till böter eller fängelse i högst sex månader.

Fråga

Vad avses i 11 § med *"Elnät och stationer med nominell spänning om 11 kV och 22 kV som försörjer objekt och verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret och/eller regionalt eller nationellt samhällsviktig verksamhet"*?

Svar

Objekt och verksamhet som är av betydelse för totalförsvaret kan vara försvarsmaktens och civilförsvarets ledningsplatser, radaranläggningar, militära flygplatser etc.

Vilka objekt och vilken verksamhet som försörjs av företagens anläggningar är inte alltid utklarad med Försvarsmakten eller den civila objekts- eller verksamhetsansvarige. Företagen torde dock ha en aning om att de försörjer ovan nämnda typ av objekt eller verksamhet och bör därför söka kontakt med närmast ansvarig objekts- eller verksamhetsägare.

Med samhällsviktig verksamhet avses, enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av, eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Regionalt eller nationellt samhällsviktig verksamhet kan vara t.ex. bränsledepåer och raffinaderier, sjukhus för akutvård, stora centrallager, järnvägstransporter.

Fråga

Hur stora förändringar av personella resurser som påverkar reparationsberedskaperna ska, enligt 12 §, anmälas?

Svar

Personella förändringar som påverkar reparationsberedskaperna kortvarigt (veckovis) anses som temporära och behöver inte anmälas. Däremot om en permanent förändring sker för antalet beredskapslagda reparationsresurser eller totala reparationsresurser inom ett geografiskt område ska anmälan ske om:

- a) De beredskapslagda reparationsresurserna minskas med 40 % eller mer över en period om 5 år.
- b) De totala reparationsresurserna minskas med 30 % eller mer över en period om 5 år.

Fråga

Vilka förändringar avseende lagerhållning av reservmateriel som påverkar reparationsberedskaperna ska, enligt 12 §, anmälas?

Svar

Förändringar i lagerhållningen av reservmateriel som påverkar reparationsberedskaperna kortvarigt veckovis behöver inte anmälas. Däremot om en permanent förändring sker rörande lagerhållning inom ett geografiskt område ska anmälan ske om:

- a) Speciellt avsedda lager för storstörningar tas bort
- b) Strategisk materiel enligt lista från Svenska kraftnät minskas med 20 % eller mer över 3 år.
- c) Den totala lagerhållningen minskar med 40 % över 3 år.

Fråga

Ska det anmälas om vi byter entreprenörer för drift och underhåll?

Svar

Byte av entreprenör behöver inte anmälas, däremot behövs en anmälan det innebär en förändring av de personella resurserna eller lagerhållningen av reservmateriel enligt dessa kriterier.

Fråga

Vilka förändringar avseende personella resurser som påverkar möjligheten till ödrift och drift av svaga elnät ska, enligt 12 §, anmälas?

Svar

Anmälan avseende personella förändringar som påverkar möjligheten till start av ödrift och drift av svaga nät inom två dygn ska tillställas myndigheten. De personella förändringarna avser i drift- och reparationsorganisation samt i krisledning och där deras frånfalle äventyrar beredskapen för ödrift och drift av svaga nät. Syftet är att företaget och myndigheten ska kunna vidta beredskapsåtgärder som t.ex. övning och utbildning.

Fråga

Vilka förändringar avseende materiella resurser som påverkar möjligheten till ödrift och drift av svaga elnät ska, enligt 12 §, anmälas?

Svar

Anmälan avseende materiella förändringar som påverkar möjligheten till start av ödrift och drift av svaga nät inom två dygn ska tillställas myndigheten. Med materiella förändringarna avses brist på reservdelar, uppnådd livslängd på maskiner och utrustning, skadegörelse, haverier, felfunktion etc. Syftet är att företaget och myndigheten ska kunna vidta beredskapsåtgärder som t.ex. modernisering av utrustning.

Informationsskyldighet

Fråga

Varför ska, enligt 16 §, Svenska kraftnät informeras om att det uppstått en störning i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället?

Svar

Syftet med informationsskyldigheten är att ge elberedskapsmyndigheten underlag för rapportering av elförsörjningsläget till regering och andra myndigheter. Vidare används informationen för att fatta beslut om stöd till elförsörjningen. I krig eller när regeringen annars bestämmer ska elberedskapsmyndigheten använda informationen bl.a. för att planera, leda och samordna elförsörjningens resurser.

Fråga

Hur definieras ”...svåra påfrestningar på samhället...”?

Svar

Regeringen har valt att inte ge någon exakt definition av svåra påfrestningar på samhället för att få ett brett tillämpningsområde varigenom man inte riskerar att utesluta situationer.

Enligt analyser som Energimyndigheten låtit genomföra inom HEL-projektet (Ökad samverkan för den svenska elförsörjningens säkerhet och beredskap) kommer avbrott som varar upp till ett dygn leda till *stora påfrestningar* på vissa samhällsviktiga funktioner. Efter cirka tre dygn kommer samhället att utsättas för *mycket svåra påfrestningar*, med uppenbara risker för människors liv och hälsa och stora ekonomiska förluster.

Utifrån ovanstående analys så bedömer Svenska kraftnät att samhället kommer att utsättas för *svåra påfrestningar*, med risk för människors liv och hälsa och stora ekonomiska förluster, efter avbrott som varar längre än två dygn.

Fråga

När ska, enligt 16 §, myndigheten informeras om att det uppstått en störning i elförsörjningen som kan medföra svåra påfrestningar på samhället?

Svar

Myndigheten ska informeras när det uppstått störning i verksamhet eller anläggning som är i drift (eller som var i drift innan störningen) och som, enligt 11 § och 12 §, är av väsentlig betydelse för elförsörjningen. Vidare beräknas störningen pågå längre än två dygn.

Beredskap och säkerhet

2014-10-16

FRÅGOR OCH SVAR

Högspänningsmateriel

Artiklar	Kommentar
Skarvmateriel kabel	Avser samtliga typer av hängkabel och dimensioner för 12–24 kV.
Upphångningsmateriel kabel	T.ex. krok, hängdon.
Skarvmateriel lina	Avser samtliga typer av lina (FeAl, AlMgSi, Cu), belagd och oisolerad, samtliga dimensioner.
Upphångningsmateriel lina	T.ex. stödisolatorer, krokisolator, regler, najtråd.

Lågspänningsmateriel

Artiklar	Kommentar
Skarvmateriel kabel	Avser samtliga typer av hängkabel och dimensioner.
Upphångningsmateriel kabel	T.ex. krok, spännidon, hängdon.
Skarvmateriel lina och tråd	Avser samtliga typer av lina (FeAl, Cu), samtliga dimensioner.
Upphångningsmateriel lina och tråd	T.ex. stödisolatorer, krokisolator, najtråd.

Kabel och lina

Artiklar	Kommentar
Högspänningskabel	Hängkabel, samtliga typer och dimensioner för 12–24 kV.
Lågspänningskabel	Hängkabel, samtliga typer och dimensioner.
FeAl-lina	Både oisolerad och belagd, samtliga dimensioner.
Koppartråd och kopparlina	Samtliga dimensioner.

Övrig materiel

Artiklar	Kommentar
Kraftledningsstolpar	Samtliga dimensioner upp till och med G14.
Stagsatser	Samtliga utföranden och dimensioner för stolpar i distributionsnät.